

Özge KORKMAZ
Görsel Tasarım Uzmanı

ETKİNLİK 1

Aşağıda dinî mûsikimizin gelişmesinde büyük emekleri olan bestekârların ve halk sanatçılarının adları karışık olarak verilmiştir. Verilen bu kelimelerin doğru yazılışlarını boşluklara yazınız.

1. PİTBALUNADSLRA	
2. UMSRYNEUE	
3. AŞİADKİMİ	
4. AACAKORĞLNA	
5. AŞSLYKEVIE	
6. TFAITSUMRAİ	
7. EDFEENDDEİ	
8. HICAABİYEFR	
9. UABRNT İMECİL BYE	
10. MRÜNİ TETRÜNİN SLEÇUK	

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kelimelerden uygun olanlarıyla doldurunuz.

BENDİR

NEY

TASAVVUF

BAĞLAMA

CAMİ

BESTEKÂR

Osmanlı kültür ve medeniyeti çerçevesinde şekillenen Türk dinî mûsikisi ..... ve ..... mûsikisi diye iki başlık altında incelenir.

Cami musikisi ses mûsikisinden ibaretken, tasavvuf musikisinde tekkelerde yapılan zikirlerde ritme yardımcı olarak, kudüm, ... gibi vurmali sazlarla ..... eşlik eder. Bektaşî âyinlerinde ise daha çok ..... çalınır. Tasavvuf mûsikisinin en güzel örnekleri İstanbul tekkelerinde yetişen ..... ve icracılar tarafından ortaya konulmuştur.

ETKİNLİK 3

Aşağıdaki tabloda verilen bilgilerin yanına Doğru ise D, Yanlış ise Y işareti koyunuz.

		DOĞRU	YANLIŞ
1.	Kur'an-ı Kerim'de Hz. Süleyman (a.s.) kıssası anlatılırken "güzel ses ve etkisi" belirtilmiştir.		
2.	Türk müziği makamları tedavi amacıyla kullanılmıştır.		
3.	Dinî mûsiki cami ve sanat mûsikisi diye ikiye ayrılır.		
4.	Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hayatından övgüyle bahseden şiiirlere mevlit denir.		
5.	Tasavvuf mûsikisinde herhangi bir saz aleti kullanılmaz.		
6.	Âşık Daimi tasavvuf mûsikisinde eserler vermiştir.		
7.	Karacaoğlan'ın şiiirleri ilahi olarak bestelenmiştir.		
8.	İlahileri ile ünlü halk şâiri Yunus Emre'dir.		
9.	Alevi- Bektaşilerde nefes dinî mûsikinin bir dalıdır.		
10.	Dinî inancımızın izleri Türk sanat müziği ve Türk halk müziğinde de görülür.		

ETKİNLİK 4

Aşağıda dinî mûsikimizin bestekârları ve halk sanatçılarının adları verilmiştir. Verilen isimleri eser verdikleri musiki dallarına göre ayırıp uygun bölümlere yazınız.

KARACAOĞLAN

DEDE EFENDİ

AŞIK DAİMİ

HACI ARİF BEY

PİR SULTAN
ABDAL

AŞIK VEYSEL

YUNUS EMRE

MUSTAFA İTRİ

CAMİ MUSİKİSİ

TASAVVUF MUSİKİSİ

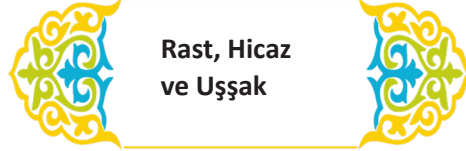
TÜRK HALK MÜZİĞİ VE
TÜRK SANAT MÜZİĞİ

ETKİNLİK 5

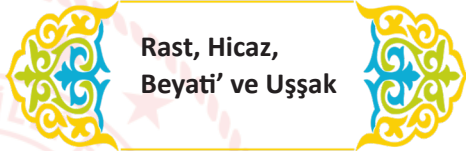
Aşağıda verilen beş vakit ezanı, okundukları makamları ile eşleştiriniz.

Sabah Ezanı

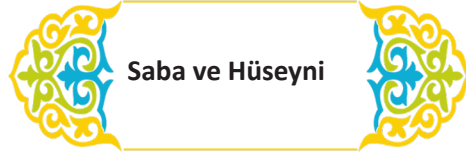
Öğle Ezanı

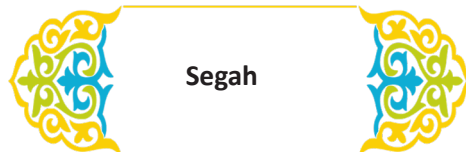
İkindi Ezanı

Akşam Ezanı

Yatsı Ezanı

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Türk dinî musikisinde aşağıda verilen müzik aletlerinden hangisi kullanılmaz?

- A) Gitar B) Def C) Ney D) Kudüm

2.

Yüzyıllar öncesinden gelen birikimin sonucu olarak ortaya çıkan dinî musikimiz, önemli sanat-kârların katkılarıyla bugünkü zenginliğini kazanmıştır. İsmail Dede Efendi, İtrî, Hacı Arif Bey, Tanburi Cemil Bey, Münir Nurettin Selçuk musiki alanında tanınmış önemli şahsiyetlerdendir. Günümüz Türk müziği üzerinde de dinin etkisini görmek mümkündür. Pek çok şarkı ve türkü içerisinde Allah, melek, cennet, cehennem, dua gibi dini içerikli kelime ve kavramları görebiliriz.

Öğrencilerine dinî musiki alakalı bilgiler veren Mustafa Öğretmen aşağıdakilerden hangisine değmemiştir?

- A) Önemli musiki sanatçılara
B) Günümüzde dini musikiye önem verilmediğine
C) Dini musikimizin zenginliğine
D) Günümüz müziğinde de bir takım dini motiflerin kullanıldığına

3.

Fatih

Günde 5 defa minarelerden okunan namaz çağrısı "ezan"dır.

Zeynep

Allah'a (c.c.) yalvarıp yakarma ve dua etmeyi içeren "münacaatlar" da edebiyatımızda dinin izlerini göstermektedir.

Ali

Başında Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliğinin konu edildiği eserlere "ilahi" denir.

Fatma

Hız. Muhammed'e (s.a.v.) duyulan sevgi ve saygının şiirsel olarak anlatıldığı eserler ise "naat" olarak adlandırılmaktadır.

Bu öğrencilerden hangisinin vermiş olduğu bilgi yanlıştır?

- A) Fatih B) Zeynep C) Ali D) Fatma

4. Edebiyatımızda dinin etkisiyle oluşan edebi eserlerin başında Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliğinin konu edildiği ..... gelir.

Yukarıda verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Münacaatlar   B) Naatlar   C) Tevhidler   D) Kasideler

5. ....

Günde beş defa duyduğumuz ezanlar, namaz vakitlerine göre farklı makamlarda okunmaktadır. Türkiye'de ezanların okunuşunda genellikle şu makamlar uygulanmaktadır.

Sabah ezanı: Saba ve Hüseyini

Öğle ezanı: Rast ve Hicaz

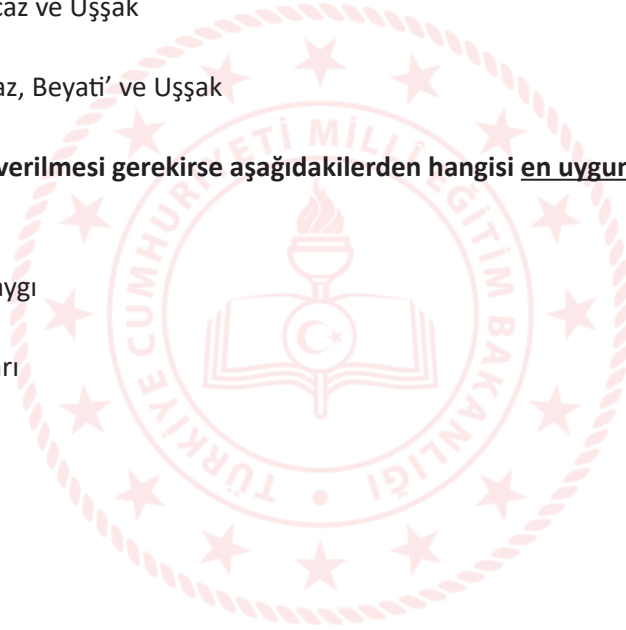
İkindi ezanı: Rast, Hicaz ve Uşşak

Akşam ezanı: Segâh

Yatsı ezanı: Rast, Hicaz, Beyati' ve Uşşak

Bu metne bir başlık verilmesi gerekirse aşağıdakilerden hangisi en uygun olur?

- A) Ezan ve Müezzin
B) Ezana Duyulan Saygı
C) Musiki ve Ezan
D) Ezan ve Makamları

Cevap Anahtarı

ETKİNLİK 1

1	PİR SULTAN ABDAL	6	MUSTAFA İTRÎ
2	YUNUS EMRE	7	DEDE EFENDİ
3	AŞIK DAİMİ	8	HACI ARİF BEY
4	KARACAOĞLAN	9	TANBURİ CEMİL BEY
5	AŞIK VEYSEL	10	MÜNİR NURETTİN SELÇUK

ETKİNLİK 2

Osmanlı kültür ve medeniyeti çerçevesinde şekillenen Türk dinî mûsikisi **CAMİ** ve **TASAVVUF** mûsikisi diye iki başlık altında incelenir.

Cami musikisi ses mûsikisinden ibaretken, tasavvuf musikisinde tekkelerde yapılan zikirlerde ritme yardımcı olarak, kudüm, **BENDİR** gibi vurmalı sazlarla **NEY** eşlik eder. Bektaşî âyinlerinde ise daha çok **BAĞLAMA** çalınır. Tasavvuf mûsikisinin en güzel örnekleri İstanbul tekkelerinde yetişen **BESTEKÂR** ve icracılar tarafından ortaya konulmuştur.

ETKİNLİK 3

1. Y	2. D	3. Y	4. D	5. Y	6. D	7. Y	8. D	9. D	10. D
------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

ETKİNLİK 4

CAMİ MUSİKİSİ

DEDE EFENDİ
HACI ARİF BEY
MUSTAFA İTRÎ

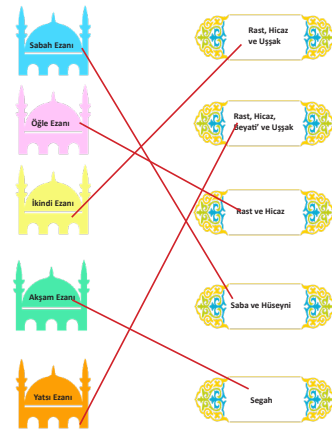
TASAVVUF MUSİKİSİ

AŞIK DAİMİ

TÜRK HALK MÜZİĞİ VE TÜRK SANAT MÜZİĞİ

PİR SULTAN ABDAL
AŞIK VEYSEL
YUNUS EMRE
KARACAOĞLAN

ETKİNLİK 5

Çoktan Seçmeli Sorular

1. A	2. B	3. C	4. C	5. D
------	------	------	------	------